

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

11ον Βυζαντινὸν Συνέδριον ἐν Μονάχῳ.— Ἀπὸ τῆς 15ης μέχρι τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου τοῦ 1958 συνήλθεν εἰς τὸ Μόναχον με ἄθροον συμμετοχὴν ἐπιστημόνων ἀπὸ ὅλας τὰς χώρας τὸ 11ον Διεθνὲς Συνέδριον Βυζαντινῶν Σπουδῶν. Ἡ ὡραία πόλις τῆς Βαυαρίας δὲν ἔχει βεβαίως νὰ ἐπιδείξῃ βυζαντινὰ μνημεῖα, ἔχει ὅμως τὴν θέσιν τῆς εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν βυζαντινῶν σπουδῶν, διότι ἐκεῖ ἔδρασε καὶ ἐδίδαξεν εἰς τὴν πρώτην ἰδρυθεῖσαν εἰδικὴν πανεπιστημιακὴν ἔδραν ὁ θεμελιωτὴς τῆς νεωτέρας βυζαντινολογίας *Károlos Krumbacher*. Δικαίως ἐπομένως τὸ Συνέδριον ἐτίμησε τὴν ἔδραν τοῦ *Krumbacher* καὶ ἡ προτομὴ αὐτοῦ εἶχε σκαλισθῆ εἰς τὸ σῆμα ἀναγνωρίσεως τῶν συνέδρων.

Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου καὶ οὐσιαστικὸς ὀργανωτὴς αὐτοῦ ἦτο φυσικῶ τῷ λόγῳ ὁ καθηγητὴς *Franz Dölger*, ἀντιπρόεδροι οἱ καθηγηταὶ *Wilhelm Ensslin* καὶ *Friedrich Gerbe*, γενικὸς δὲ γραμματεὺς, ὁ ὁποῖος φέρει καὶ τὴν τεραστίαν εὐθύνην ὅλων τῶν λεπτομερειῶν, ὁ καθηγητὴς *Hans-Georg Beck*. Τὸ Συνέδριον ἐτέλει ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τοῦ Προέδρου τῆς Ὁμοσπόντου Γερμανικῆς Δημοκρατίας *Theodor Heuss*.

Μεταξὺ τῶν δύο τύπων τῶν συνεδρίων, τοῦ περιορισμένου εἰς ἓν ὠρισμένον θέμα καὶ τοῦ ἄλλου με τὴν ἀπεριόριστον ἐλευθερίαν τῶν ἀνακοινώσεων, τὸ Συνέδριον τοῦ Μονάχου ἠκολούθησε τὴν μέσην ὁδόν, συνδυάσαν καὶ τοὺς δύο τύπους. Οὕτω, κατὰ μὲν τὰς προμεσημβρινὰς ὥρας ἐγίνοντο συζητήσεις ἐπὶ προκαθορισμένων θεμάτων κατόπιν εἰσηγήσεως τῶν εἰδικῶν, ἀ μετμεσημβρινὰ ὅμως συνεδριάσεις ἦσαν ἀφιερωμέναι εἰς τὰς ἐλευθέρας ἀνακοινώσεις.

Τὸ Συνέδριον ἤρχισε πανηγυρικῶς τὰς ἐργασίας του τὴν Δευτέραν, 15ην Σεπτεμβρίου, εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου· ὁ πρόεδρος κ. *Dölger*, ἀναρρώσας ἐκ μακρᾶς καὶ βαρείας ἀσθενείας, ἐγένετο ἀντικείμενον θερμῶν ἐκδηλώσεων συμπαθείας ἐκ μέρους τῶν συνέδρων. Μετὰ τοὺς ἐπισήμους χαιρετισμοὺς ἀπὸ γερμανικῆς πλευρᾶς δὲν ἠκολούθησεν ἡ καθιερωμένη καὶ ἐν πολλοῖς ἀνιαρὰ παρέλασις ἀπὸ τοῦ βήματος τῶν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν διαφόρων ἀντιπροσωπειῶν, ἀλλ' ὠμίλησε ἐκ μέρους ὅλων τῶν ξένων συνέδρων ὁ καθηγητὴς κ. *A. Dain*. Οὕτω τὸ Συνέδριον ἤδυνήθη ἀπὸ τῆς πρωτῆς τῆς πρώτης ἡμέρας νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἡμερησίαν διατάξιν.

Τὸ Συνέδριον εἶχε διαιρεθῆ εἰς ἕξ ἐπὶ μέρους τμήματα: Ἱστορίας, Φιλολογίας, Θεολογίας, Ἱστορίας τῆς τέχνης, Ἐπὶ μέρους ἐπιστημῶν καὶ Μεθοδολογίας. Τὰ τμήματα συνεδρίαζον ταυτοχρόνως εἰς διαφόρους αἰθούσας τοῦ Πανεπιστημίου, λεπτομερὲς δὲ πρόγραμμα ὠρίζεν ἀκριβῶς τὰς ὥρας τῶν ἐπὶ μέρους ἀνακοινώσεων. Ἡμίσεια ὥρα εἶχε διατεθῆ δι' ἐκάστην ἀνακοίνωσιν καὶ τὴν ἐπακολουθοῦσαν συζήτησιν, οἱ πρόεδροι δὲ καὶ οἱ γραμματεῖς τῶν τμημάτων εἶχον παρακληθῆ νὰ τηροῦν ἐπακριβῶς τὸ χρονικὸν αὐτὸ ὄριον, πρῶγμα τὸ ὅποτον διηκούλυε βεβαίως τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ προγράμματος, ἐδημιούργησεν ὅμως καὶ δυσανεξίας εἰς τινὰς περιπτώσεις ἀτέγχτου ἐφαρμογῆς.

Αί συζητήσεις επί προκαθορισμένων θεμάτων διεξήγοντο, ως ἐλέχθη, κατά τὰς προμεσημβρινὰς ὥρας. Εἰσηγηταὶ καὶ συνεισηγηταὶ δι' ἕκαστον θέμα εἶχον ὀρισθῆ ἀπὸ μακροῦ· οὗτοι εἶχον συντάξει ἐγκαίρως τὰς εἰσηγήσεις των, αἵτινες πλὴν τινων ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων εἶχον ἐπίσης ἐγκαίρως ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ πρὸ τοῦ συνεδρίου εἰς τοὺς συνέδρους, οἵτινες ἦσαν μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν πλήρως κατατοπισμένοι. Ἐνδεκα ἦσαν τὰ εἰδικὰ θέματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐγένοντο συζητήσεις, τὰ ἑξῆς: Ἱστορία: Ἡ βυζαντινὴ ὀργάνωσις τῶν «θεμάτων». Εἰσηγηταὶ A. Pertusi, G. Ostrogorsky. Φιλολογία: Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα μεταξὺ τῆς Κοινῆς καὶ τῆς Νεοελληνικῆς. Σ. Καψωμένος, D. Tabachovitz, J. Irmscher. Προβλήματα τοῦ ἀκριτικοῦ ἔπους. Στ. Κυριακίδης, H. Grégoire. Θεολογία: Μάξιμος ὁ ὁμολογητὴς καὶ Ὁριγένης. I. Haus-herr, E. v. Ivánka. Ὁ πατριάρχης Φώτιος ὑπὸ νέαν ἄποψιν. F. Dvornik, P. Stephanou, K. Μπόνης. Ἀρχαιολογία καὶ Ἱστορία τῆς Τέχνης: Ἡ βυζαντινὴ τέχνη μεταξὺ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τῆς Εἰκονομαχίας. E. Kitzinger, R. Bianchi Bandinelli. Ἡ διαμόρφωσις τῆς παλαιολογίου τεχντροπίας εἰς τὴν ζωγραφικὴν. O. Demus, S. Radojčić, A. Ξυγγόπουλος. Ἐπιμέρους ἐπιστήμαι: Ἡ βυζαντινὴ νομοθεσία μεταξὺ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τῶν Βασιλικῶν. Παν. Ζέπος, H. Scheltema, J. de Malafosse. Βυζαντινά στοιχεῖα εἰς τὴν μουσικὴν τῶν Καρολιδῶν. E. Jammers, R. Schlötterer, H. Smid, E. Waeltner, E. Wellesz. Ἡ βυζαντινὴ πόλις. E. Kirsten, P. Lemerle, A. Ζακυθηνός. Μεθοδολογία: Προβλήματα κωδικολογίας. A. Dain, C. Gian-nelli, H. Hunger.

Τὸ Συνέδριον διεξήχθη ἐν τῷ συνόλῳ μὲ ἀπόλυτον ἐπιτυχίαν, πλοῦσια δὲ ὑπῆρξαν τὰ ἐπιστημονικὰ πορίσματα καὶ εἰς τὰς γενικὰς ταύτας συνεδριάσεις καὶ εἰς τὰς ἐπὶ μέρους ἀνακοινώσεις. Τὸ γερμανικὸν ὀργανωτικὸν πνεῦμα εἶχε προβλέψει τὸ πρόγραμμα εἰς ὅλας αὐτοῦ τὰς λεπτομερείας. Δεξιώσεις καὶ ἐκδρομαὶ εἰς τὴν μονὴν τῶν Βενεδικτίνων Ettal, εἰς τὰς βαυαρικὰς Ἄλπεις καὶ ἄλλαχού ἐπλασιώσαν τὰς συνεδριάσεις καὶ ἔδωσαν ἀφορμὴν στενοτέρας γνωριμίας μεταξὺ τῶν συνέδρων.

Κατὰ τὴν τελικὴν κοινὴν συνεδρίαν ὁ καθηγητὴς κ. G. Ostrogorsky ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ προσεχὲς 12ον Συνέδριον ὀρίσθη νὰ συνέλθῃ εἰς Ἀχρίδα μετὰ τριετίαν, τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1961.

Βον Διεθνὲς Συνέδριον Ὀνομαστικῶν Ἐπιστημῶν.—Τὸν παρελθόντα Αὐγούστον (24-28) συνήλθεν ἐν Μονάχῳ τὸ βον Διεθνὲς Συνέδριον Ὀνομαστικῶν Ἐπιστημῶν, τοῦ ὁποίου τὰ μέλη, ὡς γνωστόν, ἀσχολοῦνται εἰδικῶς μὲ τὴν ἔρευναν τῶν κυρίων ὀνομάτων, ἧτοι τῶν ἀνθρωπωνυμίων καὶ τοπωνυμίων.

Κεντρικὰ θέματα τῶν γενομένων ἀνακοινώσεων καὶ συζητήσεων κατὰ τὸ συνέδριον τοῦτο ὑπῆρξαν τὰ ἑξῆς: 1) Ἡ Ὑδρωνυμία. 2) Τὰ προβλήματα τῶν ἐθνολογικῶν ὑποστρωμάτων. 3) Τὰ οἰκογενειακὰ καὶ τὰ βαπτιστικὰ ὀνόματα. 4) Ἡ ὀνοματολογία ὡς βοηθητικὴ ἐπιστήμη.

Τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην ἀντεπροσώπευσαν οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ.κ. Ν. Π. Ἀνδριώτης καὶ Α. Γ. Τσοπανάκης, ὁ τέως καθηγητὴς τοῦ αὐτοῦ Πανεπιστημίου Α. Σιγάλας καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς North Dakota Δ. Ι. Γεωργακάς.

Διεθνὴς Ἐταιρεία Νεοελληνικῶν Σπουδῶν.—Ἀπὸ 15 μέχρι 19 Ἀπριλίου 1957 συνεκροτήθη εἰς Βερολίνον ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς «Γερμανικῆς Ἀκα-

δημίας τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Βερολίνου» καὶ μὲ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ αὐτόθι Πανεπιστημίου κ. *Johannes Irmischer* διεθνῆς σύσκεψις νεοελληνικῶν σπουδῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα νεοελληνισταὶ ἕξ ἑνδεκα ἐν συνόλῳ χωρῶν (Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Γερμανίας, Γαλλίας, Ἑλβετίας, Τσεχοσλοβακίας κ.ά.) καὶ ἐγένοντο ἀνακοινώσεις ἐπὶ τῆς γλώσσης, τῆς φιλολογίας, τῆς ἱστορίας καὶ τῆς λαϊκῆς τέχνης τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Δυστυχῶς εἰς τὴν σύσκεψιν αὐτήν, τὴν πρώτην διεθνῆ συνάντησιν ἐπὶ θεμάτων νεοελληνικῶν, δὲν καταρθώθη νὰ συμμετάσχουν ἀντιπρόσωποι ἕξ Ἑλλάδος.

Εἰς τὸ τέλος τῆς συσκέψεως εἶχεν ἐκφρασθῆ ἡ εὐχή, ὅπως ἰδρυθῆ Διεθνῆς Ἐταιρεία Νεοελληνικῶν Σπουδῶν, κατηρτίσθη δὲ καὶ προσωρινὴ ἐπιτροπὴ, ἵνα προβῆ εἰς τὰς προκαταρκτικὰς πρὸς τοῦτο ἐνεργείας. Ἡ προσωρινὴ ἐπιτροπὴ συνῆλθε τὴν 30 Μαρτίου καὶ 1 Ἀπριλίου 1958 εἰς Γενεύην, ὅπου κατόπιν συσκέψεων κατήρτισε τὸ σχέδιον τοῦ καταστατικοῦ τῆς νέας Ἐταιρείας. Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἦσαν οἱ καθηγηταὶ *A. Mirambel* (Παρίσι), *J. Irmischer* (Βερολίνον), *Antonin Salač* (Πράγα), *S. Baud Bovy* (Γενεύη) καὶ *A. Πολίτης* (Θεσσαλονίκη) καὶ οἱ κ.κ. *Π. Ἰωάννου* (Μόναχον), *Π. Ἐνεπεκίδης* (Βιέννη) καὶ *B. Bouvier* (Γενεύη).

Ἡ Ἐπιτροπὴ, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς νὰ εὐρύνη τὴν βάσιν τῆς Ἐταιρείας, ἰδίως ὡς πρὸς τὰ συμμετέχοντα κράτη, κατήρτισε πίνακα τῶν γνωστοτέρων νεοελληνιστῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, οἱ ὅποιοι θ' ἀποτελέσουν τὰ ἰδρυτικὰ μέλη τῆς Ἐταιρείας. Κάθε κράτος ἀντιπροσωπεύεται μὲ ἐν ἡ δὺὸ ὀνόματα ἑξαιρέσεις ἐγένετο διὰ τὴν Ἑλλάδα, πού ἀντιπροσωπεύεται μὲ πέντε ἐκπροσώπους, τὴν δ. *Σοφίαν Ἀντωνιάδη* καὶ τοὺς κ.κ. *Γ. Ζώραν*, *Ε. Κριαράν*, *Α. Πολίτην* καὶ *Ν. Τωμαδάκην* (δηλ. τοὺς καθηγητὰς τῆς νέας ἑλληνικῆς καὶ τῆς βυζαντινῆς Φιλολογίας τῶν δύο Πανεπιστημίων μας καὶ τὴν διευθύντριαν τοῦ μόνου ἑλληνικοῦ ἐπιστημονικοῦ ἰδρύματος ἐν τῷ ἑξωτερικῷ, τοῦ Ἰνστιτούτου βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν σπουδῶν τῆς Βενετίας).

Ἡ μὲν Ἐταιρεία θὰ καταρτίσθῃ ἐπίσημος εἰς σῶμα τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1960 κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Α' Διεθνoῦς Συνεδρίου Νεοελληνικῶν Σπουδῶν, τὸ ὁποῖον θὰ συνέλθῃ εἰς τὸ Παρίσι καὶ θ' ἀποτελέσῃ συγχρόνως καὶ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς Ἐταιρείας. Μέχρι τῆς συγκλήσεως τοῦ Συνεδρίου (καὶ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως) ἡ ἐργασία τῆς ὀργανώσεως ἀνετέθη εἰς προσωρινὸν Συμβούλιον, ἀπαρτισθὲν ὡς ἀκολούθως: *A. Mirambel* (Γαλλία, Πρόεδρος), *A. Πολίτης* (Ἑλλάς, Ἀντιπρόεδρος), *J. Irmischer* (Γερμανία, Γραμματεὺς).

Α' Διεθνῆς Συνέδριον Νεοελληνικῶν Σπουδῶν.— Ὡς ἀναφέρθη ἀμέσως ἀνωτέρω, ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης συσκέψεως νεοελληνικῶν σπουδῶν τοῦ Βερολίνου καὶ τῆς καταρτίσεως προσωρινῆς ἐπιτροπῆς ἦτο ἡ ἀπόφασις περὶ συγκλήσεως Διεθνoῦς Συνεδρίου ἐπὶ θεμάτων νεοελληνικῶν. Τὸ Α' Διεθνῆς Συνέδριον Νεοελληνικῶν Σπουδῶν θὰ συνέλθῃ εἰς τὸ Παρίσι ἀπὸ 12 μέχρι 16 Ἀπριλίου 1960. Συμφώνως πρὸς τὴν ἀποσταλεῖσαν ἤδη πρώτην ἐγκύκλιον τὰ θέματα τοῦ συνεδρίου θὰ εἶναι:

1) ἡ παρουσίαις εἰς κοινὰς συνεδριάσεις καὶ εἰς ἐπὶ μέρους τομεῖς ἐκθέσεων καὶ ἀνακοινώσεων ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων: α) φιλολογία, β) γλώσσα, γ) ἱστορία, δ) λαογραφία καὶ τέχνη, ἀναγομένων εἰς τὸν νέον Ἑλληνισμὸν ἀπὸ τοῦ 17ου αἰῶνος,

2) ἡ ἐξέτασις τοῦ καταρτισθέντος ὑπὸ τῆς προσωρινῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Γε-

νεύης καταστατικού τῆς Διεθνούς Ἑταιρείας Νεοελληνικῶν Σπουδῶν καὶ ἡ ὀριστική ἰδρυσις τῆς Ἑταιρείας ταύτης.

Τὸ Συνέδριον θὰ τελεῖ ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῶν Α. Ε. κ. κ. Φίλωνος Φίλωνος, πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Παρίσι, Jean Baelen, τέως πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ τοῦ κ. André Chamson, τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

Ἡ Ὄργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ κατηρτίσθη ὡς ἑξῆς:

Ἐπίτημος πρόεδρος: *Γεώργιος Ἀβέρωφ*, Σύμβουλος ἐπὶ τῶν πνευματικῶν ὑποθέσεων παρὰ τῆ Ἑλληνικῆ πρεσβείᾳ τῶν Παρισίων, ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῆ UNESCO.

Πρόεδρος: *André Plassart*, καθηγητῆς εἰς τὴν Σορβόννην.

Ἀντιπρόεδρος: *Pierre Chantraine*, μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου, καθηγητῆς εἰς τὴν Σορβόννην.

Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ: *Jean Humbert* καὶ *Paul Lemerle*, καθηγητῆς εἰς τὴν Σορβόννην, καὶ *André Mirambel*, Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς Ἀνατολικῶν Γλωσσῶν καὶ τοῦ Νεοελληνικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Παρισιῦ.

Γενικὸς Γραμματεὺς: *Γεώργιος Σπυριδάκης*, λέκτωρ εἰς τὴν Σορβόννην.

Γραμματεὺς-Ταμίας: κυρία *Γ. Σπυριδάκη*.

Γραμματεῖς: αἱ δίδες *Διαμαντίδου, Gire, Ἰωαννίδου* καὶ *Le Leannec* καὶ *Morando* καὶ οἱ κ. κ. *Δημάκης* καὶ *Παπαθωμόπουλος*.

Ἔδρα τοῦ Συνεδρίου θὰ εἶναι ἡ Σχολὴ Ἀνατολικῶν Γλωσσῶν (École Nationale des Langues Orientales Vivantes, 2, rue de Lille, Paris, VIIe), ὅπου οἱ σύεδροι δέον ν' ἀποστείλουν τὴν δῆλωσιν συμμετοχῆς.

Νεώτεροι ἐγκύκλιοι θ' ἀνακοινώσουν τὸ πρόγραμμα τῶν συνεδριάσεων καὶ πᾶν ἄλλο σχετικόν.

Ἑλληνικὸν Ἰνστιτούτον βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν σπουδῶν Βενετίας.— Τὴν 25ην Μαΐου 1959 ἐγιναν ἐν Βενετίᾳ παρουσίᾳ τῶν Βασιλέων τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἑλληνοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἰνστιτούτου βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν σπουδῶν Βενετίας. Κατὰ τὸν ἐπίσημον ἑορτασμὸν παρέστησαν ἀντιπρόσωποι ἑλληνικῶν πνευματικῶν ἰδρυμάτων, αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως, καθὼς καὶ μέλη τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος καὶ τῆς ἰταλικῆς κοινωρίας τῆς Βενετίας, εἰδικῶς προσκληθέντα. Τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν ἀντεπροσώπευσαν οἱ ἀκαδημαϊκοὶ κ. κ. Ἀναστάσιος Ὀρλάνδος καὶ Γεώργιος Ἀθανασιάδης - Νόβας, τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης ὁ καθηγητῆς τῆς μεσαιωνικῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας κ. Ἐμμανουὴλ Κριαρᾶς καὶ τὸ Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ὁ διευθυντῆς αὐτοῦ κ. Μανούσος Μανούσκακας. Ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰνστιτούτου παρέστη ὁ κ. Σταυρόπουλος, διευθυντῆς τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπίσης παρέστη καὶ ἡ πρῶην ὑπουργὸς καὶ ἤδη βουλευτῆς κ. Αἶνα Τσαλδάρη.

Κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῶν ἐγκαίνιων κύριος ὁμιλητῆς ὑπῆρξεν ἡ καθηγήτρια δεσποινὶς Σοφία Ἀντωνιάδη, διευθύντρια τοῦ Ἰνστιτούτου, εἰς τὴν δραστηριότητα τῆς ὁποίας ὀφείλεται ἡ ἀνοικοδόμησις τῶν κτηρίων, τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὸ Ἰνστιτούτον. Ἡ δεσποινὶς Ἀντωνιάδη εἰς τὴν ὁμιλίαν της ἔδωσεν εἰκόνα τῆς ἐν Βενετίᾳ παλαιότερας δραστηριότητος τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ὑπεγράμμισε τὴν σημασίαν τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἰνστιτούτου.

Παραλλήλως ἐγιναν καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ «Μουσείου ἱερῶν εἰκόνων», τὸ ὁποῖον ἰδρύθη καὶ στεγάζεται ἐντὸς τῶν χώρων τοῦ Ἰνστιτούτου.

Ἐπίτιμοι διδάκτορες τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.— Τὴν 11 Ἰουνίου 1958 ἐν ἐπίσημῳ τελετῇ ἀνεκηρύχθη ἐπίτιμος διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὁ κ. *Σωκράτης Κουγέας*, ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἀκαδημαϊκός. Ὁ σύνδεσμος τοῦ τιμηθέντος καθηγητοῦ πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης εἶναι στενότατος, διότι οὗτος ὑπῆρξε, καὶ εἶναι ὁ μόνος ἐπιζῶν, ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἣτις ἐξέλεξε τοὺς πρώτους καθηγητὰς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, τῆς πρώτης ἰδρυθείσης τοῦ νεοσυστάτου Πανεπιστημίου. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Ἑταιρείαν Μακεδονικῶν Σπουδῶν καὶ πρὸς τὸ περιοδικόν μας στενότατοι εἶναι οἱ δεσμοὶ τοῦ τιμωμένου· διὰ τοῦτο τὴν ἐπομένην, 12 Ἰουνίου, ἐγένετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἑταιρείας σεμνὴ τελετὴ, καθ' ἣν ἡ Ἑταιρεία ἀνηγόρευσε τὸν Σ. Β. Κουγέα ἐπίτιμον αὐτῆς ἑταῖρον, ἀπεδόθη δὲ εἰς αὐτὸν ὁ τιμητικὸς 15ος τόμος τοῦ περιοδικοῦ. Οἱ ἐκφωνηθέντες λόγοι κατὰ τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐπίσημον ἀνακήρυξιν καὶ τὴν ἐν τῇ Ἑταιρείᾳ τελετῇ δημοσιεύονται ἐν παραρτήματι εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος τόμου.

— Τὴν 11ην Ἀπριλίου 1959 ἀνεκηρύχθη ἐπίτιμος διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὁ κυρφαῖος βυζαντινολόγος, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου καὶ διευθυντῆς τῆς *Byzantinische Zeitschrift* κ. *Franz Dölger*. Περὶ τοῦ ἔργου τοῦ τιμωμένου ὠμίλησεν ὁ καθηγητὴς κ. Στίλπων Κυριακίδης, ὁ δὲ κ. Dölger μετὰ τοὺς τυπικοὺς λόγους εὐχαριστίας, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐξῆρε τὴν συμβολὴν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὴν ἔρευναν τῶν βυζαντινῶν προβλημάτων, ἀνέπτυξε συντόμως θέμα ἐκ τῶν διπλωματικῶν του ἐρευνῶν, περὶ τῆς σημασίας τῆς ἐν τοῖς βυζαντινοῖς ἐγγράφοις ἀπαντώσεως καὶ ἀνερμηγνεύτου μέχρι τοῦδε λέξεως «τὸ πεῖτον». — Τὴν προτεραίαν ὁ κ. Franz Dölger ἔκαμε δημοσίαν διάλεξιν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ μὲ θέμα «Τὸ Ἄγιον Ὅρος».

Κέντρον Παλαιογραφικῶν Ἐρευνῶν.— Διὰ Β. Δ. προβλέπεται ἡ προσεχῆς ἰδρυσις παρὰ τῇ Φιλοσοφικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης «Κέντρον Παλαιογραφικῶν Ἐρευνῶν», τοῦ ὁποίου σκοπὸς θὰ εἶναι ἡ μελέτη, καταλογογράφησις καὶ διατήρησις τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταγενεστέρων χειρογράφων, κωδίκων καὶ ἐγγράφων, τῶν ἀποκειμένων εἰς διαφόρους μονὰς ἢ ἄλλα ἰδρύματα καὶ συλλογὰς τῆς χώρας. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας τοῦ κέντρου θὰ ὀρισθοῦν ἐν καιρῷ.

Παλαιογραφικαὶ ἔρευναι εἰς Τύρναβον καὶ Μοῦνη Ζάβορδας.— Ὁ καθηγητὴς *Λίνος Πολίτης* μετὰ τῶν βοηθῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἑλένης Δ. Κακουλίδη καὶ Ἀναστασίου Μέγα ἐπεσκέφθησαν τὸν Μάϊον τοῦ 1957 τὸν Τύρναβον πρὸς μελέτην καὶ καταλογογράφησιν τῶν ἐκεῖ ἀποκειμένων κωδίκων. Κατεγράφησαν τεσσαράκοντα ἐν (41) χειρόγραφα, ἀποκείμενα εἰς τὸ Δημαρχεῖον Τυρνάβου, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον περιγραφῆ μέχρι τοῦδε (πλὴν δύο παλαιότερον περιγραφέντων ὑπὸ τοῦ Δ. Σάρρου). Μεταξὺ τῶν χειρογράφων τούτων ὑπάρχουν καὶ τινα λίαν σημαντικὰ ἀπὸ ἀπόψεως παλαιογραφικῆς, ὡς: Τετραεσάγγελον 9ου αἰῶνος, ὠραιότατον χφ 10ου αἰῶνος, περιέχον βιβλία τῆς Π. Διαθήκης μεθ' ἐρμηνειῶν, Εὐαγγελιάριον β' ἡμίσεος 11ου αἰῶνος (κατεστραμμένον πολὺ ἐκ τῆς νοτίδος), λίαν ἐνδιαφέρουσα συναγωγή ἀσκητικῶν λόγων ἐπὶ χάριτος βομβυκίνου, καὶ δύο εἰκονογραφημένα: Ἀποκάλυψις εἰς δη-

μώδη τοῦ 17ου αἰῶνος καὶ μία Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου τοῦ 1756.

Πλὴν τῶν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ κωδίκων κατεγράφησαν καὶ περὶ τὰ 55 χφφ, ἀποκειμένα εἰς ἰδιωτικὴν οἰκίαν καὶ προερχόμενα ἐκ τῆς γνωστῆς οἰκογενείας διδασκάλων Δημητριάδη. Ἡ συλλογὴ κατὰ κύριον λόγον ἀποτελεῖται ἀπὸ μεταγενέστερα διδακτικὰ ἐγχειρίδια τοῦ 18ου καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνος, δὲν λείπουν ὅμως καὶ τὰ παλαιότερα: Ψαλτήριον τοῦ 12ου αἰῶνος, Μηναῖον 15ου, Δειτουργία 16ου καὶ 17ου καὶ προσκυνητάριον τῆς Ἱερουσαλήμ τοῦ 17ου, κατάκοσμον ἀπὸ μικρογραφίας.

Εἰς τὴν οὐχὶ μακρὰν τοῦ Τυρνάβου κειμένην μονὴν Ὀλυμπιωτίσσης τῆς Ἐλασσόνης ὑπάρχει ἀρκετὰ πλουσία βιβλιοθήκη παλαιῶν ἐντύπων, τὰ χειρόγραφα ὅμως εἶναι ὀλίγιστα καὶ μικρᾶς σημασίας· ἐνδιαφέροντες εἶναι καὶ τινες «κώδικες» διαλυθεῖσάντων μονῶν τῆς περιφερείας. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς μονῆς ἔχει καὶ σημαντικὴν συλλογὴν σιγγιλίων καὶ ἄλλων παλαιῶν ἐγγράφων.

Ἐξαιρετικῶς ἐβοήθησαν τὸ ἔργον τῆς παλαιογραφικῆς ἐρεῦνης ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἐλασσόνης κύριος Ἰάκωβος καὶ ὁ, μακαρίτης νῦν, δήμαρχος Τυρνάβου Πανταζῆς Πλάκας.

Εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ἄνω ῥοῦ τοῦ Ἀλιάκμονος ἐπὶ γραφικωτάτης τοποθεσίας εἰς ἰκανὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Κοζάνης καὶ τῶν Γρεβενῶν κειμένην μονὴν τῆς Ζάβορδας, τὴν τιμωμένην ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς ὁσίου Νικάνωρος, ὁ καθηγητῆς Λίνος Πολίτης μετὰ μελῶν τοῦ Παλαιογραφικοῦ Φροντιστηρίου προσέβη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1958 εἰς μίαν πρώτην κατάταξιν καὶ καταλογογράφησιν τῶν ἐκεῖ ἀποκειμένων κωδίκων, συμποσομένων εἰς 150 περίπου. Κατὰ τὴν πρώτην αὐτὴν ἐπίσκεψιν ἐκαταλογογραφήθησαν τὰ τριάκοντα περίπου περγαμηνὰ χφφ τῆς μονῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνονται καὶ τινὰ εἰκονογραφημένα καὶ παλίμψηστα.

Ἡ παλαιογραφικὴ ἐρευνα εἰς τὴν μονὴν, διὰ τὴν ὁποίαν ζωηρῶς ἐνδιεφέρθησαν καὶ πολλαχῶς ἐβοήθησαν ὁ ἡγούμενος κύριος Μελέτιος καὶ οἱ μητροπολίται πρόφην Γρεβενῶν κύριος Φίλιππος καὶ Κοζάνης κύριος Διονύσιος θὰ συνεχισθῇ κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1959.

Ἰνστιτούτον Νεοελληνικῶν Σπουδῶν. — Ὁ γνωστὸς γλωσσολόγος καὶ ἄλλοτε καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης *Μανόλης Α. Τριανταφυλλίδης*, ἀποδανὼν τὴν 21 Ἀπριλίου ἐ.ε., κατέλιπε διὰ τῆς διαθήκης του ὀλόκληρον τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον αὐτοῦ περιουσίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, ἵνα διὰ τῶν πόρων αὐτῆς λειτουργῇ ὡς παράρτημα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς «Ἰνστιτούτον Νεοελληνικῶν Σπουδῶν». Τοῦ Ἰνστιτούτου σκοπὸς θὰ εἶναι ἡ μελέτη τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης καὶ λογοτεχνίας καὶ ἡ καλυτέρα διδασκαλία αὐτῆς εἰς τὴν μέσῃ κυρίως ἐκπαίδευσιν, ὡς καὶ γενικῶς ἡ συνέχισις τοῦ ἔργου, εἰς τὸ ὅποιον καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον εἶχεν ἀφιερῶσει τὴν δρασίν του ὁ διαθέτης. Ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ καὶ ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου ἐδέχθησαν εὐγνωμόνως τὴν δωρεάν, ἐκδιδόμενον δὲ Ν. Δ. θέλει ὁρθημίσει τὰς λεπτομερείας τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰνστιτούτου.

Τὸ Ἰνστιτούτον Νεοελληνικῶν Σπουδῶν θ' ἀπασχολῇ εὐάριθμον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, θὰ διοικῆται δὲ ὑπὸ ἐπταμελοῦς Συμβουλίου ἀπὸ ἑξ καθηγητῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς καὶ ἑνα τῆς Νομικῆς. Ὡς μέλη τοῦ πρώτου Συμβουλίου ὀρίζονται ὀνομασί εἰς τὴν διαθήκην οἱ καθηγηταὶ κ. κ. Ν. Ἀν-

δριώτης, Ι. Θ. Κακριδής, Στ. Καψωμένος, Ε. Κριαράς, Α. Ν. Πολίτης, Α. Τσοπανάκης και Χ. Φραγκίστας.

Πανομοιότυπος έκδοσις τῶν αὐτογράφων τοῦ Σολωμοῦ.— Τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης συμμετέχον εἰς τὸν κατὰ τὸ ἔτος 1957 τελεσθέντα ἑορτασμόν τῆς ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἔθνικου ποιητοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ καὶ μετὰ πρότασιν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ἀπεφάσισεν ὅπως ἀναλάβῃ τὴν πανομοιότυπον παλαιογραφικὴν ἔκδοσιν τῶν αὐτογράφων τοῦ ποιητοῦ, τὰ ὅποια ἀπόκεινται εἰς τὴν Τεκτονικὴν Στοᾶν Ζακύνθου καὶ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν. Ἡ ἔκδοσις, ἣ ὅποια θὰ εἶναι αὐτόχρημα μνημειακὴ, θ' ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέρη: 1) Φωτοτυπικὴ πανομοιότυπος ἔκδοσις (500 σελίδες εἰς μέγα σχῆμα, 35×25 ἐκ.), 2) Ἀκριβῆς παλαιογραφικὴ μεταγραφή (εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα καὶ τὸν αὐτὸν ὄγκον), 3) Ἐκδοσις (καὶ μετάφρασις) τῶν ἰταλικῶν.

Ἑορτασμός Κωστή Παλαμά.— Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως ἑκατὸν ἐτῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ ποιητοῦ Κωστή Παλαμά τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης συμμετέχον εἰς τὸν Πανελλήνιον ἑορτασμόν ἀπεφάσισεν ὅπως ὀργανώσῃ κατὰ τὸν προσεχῆ Νοέμβριον ἑβδομάδα ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων. Κατὰ τὴν ἐπίσημον συγκέντρωσιν εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν θὰ ὁμιλήσῃ διὰ τὴν ποίησιν τοῦ Παλαμά ὁ καθηγητὴς τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας Λίνος Πολίτης· τὸ πολῦπλευρον λογοτεχνικὸν καὶ ἄλλο ἔργον τοῦ ποιητοῦ θ' ἀναλύσῃ εἰς ἰδιαιτέρας δημοσίας ὁμιλίας ἄλλοι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου. Προβλέπεται ἐπίσης ἡ ὀργάνωσις μικρᾶς ἐκθέσεως ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἣτις θὰ παρουσιάσῃ τὰ ἔργα, ὠρισμένα χειρόγραφα καὶ ἄλλα σχετικὰ μὲ τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ ποιητοῦ.

Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.— Διὰ Β. Δ. εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἐκδοθέντος καὶ ἐξαίροντος τὰς πολλαπλᾶς πρὸς τὴν ἐπιστήμην ὑπηρεσίας καὶ τὴν σημασίαν τοῦ διδακτικοῦ ἔργου τοῦ καθηγητοῦ *Στίλπωνος Π. Κυριακίδου* ἀνεβλήθη ἡ ἐκ τῆς τακτικῆς ἀθηγεσίας λόγῳ ὀρίου ἡλικίας ἀποχώρησις αὐτοῦ κατὰ ἐν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος. Ὁ κ. Κυριακίδης παρέμεινεν ὡς τακτικὸς καθηγητὴς καὶ κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1958-1959.

— Ἀπεχώρησε λόγῳ ὀρίου ἡλικίας ὁ καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας κ. *Χαράλαμπος Γεωργίου*.

— Ἐξελέγη παμψηφεί εἰς τὴν κενὴν Α' ἔδραν τῆς Συστηματικῆς Φιλοσοφίας ὁ κ. *Βασίλειος Ν. Τατάκης*, μέχρι τοῦδε μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου. Εἰς τὸν κ. Β. Ν. Τατάκην ἀνετέθη καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Ἐπόπτου τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

— Ὁ μέχρι τοῦδε ἔκτακτος ἐντεταλμένος καθηγητὴς κ. *Γεώργιος Μπακαλάκης* ἐξελέγη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Β' ἔδρας τῆς Κλασσικῆς Ἀρχαιολογίας.

— Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Παδοῦσης κ. *G. Schindl*, προσκληθεὶς ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον, ὁμίλησε δημοσίᾳ μὲ θέμα «Ἡ βυζαντινὴ λογοτεχνία τῆς Κάτω Ἰταλίας».

— Ὁ καθηγητὴς κ. *Ι. Θ. Κακριδής* κατόπιν προσκλήσεως ὁμίλησεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Σκοπίων τὸν Μάρτιον τοῦ 1959.

— Ὁ καθηγητὴς κ. *Ε. Κριαράς* ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἑκατονταετηρίδος

του Σολωμού ὁμίλησε τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1958 κατόπιν προσκλήσεως εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Νεαπόλεως, Φλωρεντίας καὶ Παδούης μὲ θέμα «Διονύσιος Σολωμός».

— Ὁ αὐτὸς καθηγητὴς, προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς «Ἀύστρου· βυζαντινῆς Ἐταιρείας» ὁμίλησε τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1959 εἰς Βιέννην, ἀναπτύξας τὰ θέματα: «Τὰ βυζαντινὰ ἱπποτικά μυθιστορήματα» καὶ «Ἰδιαίτερά τινα χαρακτηριστικὰ τῆς τελευταίας περιόδου τῆς βυζαντινῆς λογοτεχνίας».

— Ὁ καθηγητὴς κ. *Λίνος Πολίτης*, κληθεὶς ὑπὸ τῶν Πανεπιστημίων Παβίας καὶ Πίζης τῆς Ἰταλίας, ὁμίλησεν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ μὲ θέμα: «Διονύσιος Σολωμός, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἑλλάς».

— Ὁ ἴδιος, προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἔδωσε τρεῖς διαλέξεις εἰς Πράγαν καὶ μίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Βrno ἐπὶ θεμάτων νεοελληνικῆς φιλολογίας.

Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν.— Νεώτεροι ἐκδόσεις:

Τῆς Ἐταιρείας: † *Ἰωακείμ Μαρτινιανῶ*, Ἡ Μοσχόπολις, 1330-1930. Ἐπιμελεῖα *Στ. Π. Κυριακίδου*. Θεσσαλονίκη 1957. 8ον σελ. κ' 366. *Γ. Α. Ρήγα*, Σκιάθου λαϊκὸς πολιτισμὸς. Τεύχος Α'. Δημῶδη ἄσματα. Θεσσαλονίκη 1958. 8ον σελ. ς' 287. Πεπραγμένα τοῦ Θ' Διεθνoῦς Βυζαντινολογικοῦ Συνεδρίου (Θεσσαλονίκη, 12-19 Ἀπριλίου 1953). Ἐπιμελεῖα *Στ. Κυριακίδου*, *Α. Συγγοπόλου* καὶ *Π. Ζέπου*. Τόμ. Γ'. Ε' Λαογραφία.—ς' Φιλολογία βυζαντινή.—Ζ' Φιλολογία μεταβυζαντινή. Ἀθῆναι 1958. 8ον σελ. 350.

Ἰδρύματα μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου: 13) *Ναοῦμ Σπανοῦ*, Ἀγαμνήσεις ἐκ τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος. Πρόλογος ὑπὸ Στίλπωνος Π. Κυριακίδου. Εἰσαγωγή ὑπὸ Χαρ. Γ. Σακελλαριάδου. 8ον σελ. 52, εἰκ. 3. 14) *Περικλ. Ἀλ. Ἀργυροπούλου*, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγὼν (ἀπομνημονεύματα). Πρόλογος ὑπὸ Θησέως Λιβερίου. 8ον σελ. 76, εἰκ. 2. 15) *Δ. Πουλάκου*, Ἡ σύγχρονος Τουρκία· κοινωνικὰ καὶ οἰκονομικὰ θέματα. Ἀθῆναι 1957. 8ον σελ. 135. 16) *Gl. Tzourkas*, Les Hellènes dans l'intérieur de l'Égypte. 8ον σελ. 24. 17) *Α. Γ. Μαρκαντωνάτου*, Τὰ ἐν Αἰγύπτῳ ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια. 8ον σελ. VIII 55. 18) *Ἀνδρέου Συγγοπούλου*, Τὰ μνημεῖα τῶν Σερβίων. 8ον σελ. η' 135, εἰκ. 24, πίν. 22. 19) *Τουρκικὰ ἔγγραφα περὶ τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος*. Ἐπιμελεῖα *Ι. Κ. Βασδραβέλλη*. 8ον σελ. ιδ' 93, εἰκ. 3. 20) *Βασ. Λαούρδα*, Ἡ Πηνελόπη Δέλτα καὶ ἡ Μακεδονία. Εἰσήγησις Στίλπωνος Π. Κυριακίδου. 8ον σελ. 48, εἰκ. 1. 21) *B. P. Papadakis*, Histoire diplomatique de la question Nord-épirote. 8ον σελ. 196. 22) *Ἀπ. Βακαλοπούλου*, Οἱ Δυτικομακεδόνες ἀπόδημοι ἐπὶ Τουρκοκρατίας. 8ον σελ. 48, εἰκ. 1. 23) *Γ. Ι. Θεοχαρίδου*, Σύντομος ἱστορία τοῦ Ἀγίου Ὁρους. 8ον σελ. 23. 24) *Δ. Κανατσούλη*, Ἡ Δυτικὴ Μακεδονία κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. 8ον σελ. 24, εἰκ. 1. 25) *Χ. Νάλτσα*, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγὼν εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν. 8ον σελ. 40. 26) *Γέρμανοῦ Καραβαγγέλη*, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγὼν. Β' Ἔκδ. Ἐπιμελεῖα Βασίλειου Λαούρδα, πρόλογος Στίλπωνος Π. Κυριακίδου, εἰσαγωγή Κλεοβούλου Τσοῦρκα. 8ον σελ. ιδ', 144, εἰκ. 9. 27) *P. K. Enepekides*, Griechische Handelsgesellschaften und Kaufleute in Wien aus dem Jahre 1766. 8ον σελ. VIII, 48, πίν. 2. 28) *Ἀθανασίου Σουλιώτη Νικολαΐδου*, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγὼν. Ἡ «Ὁργάνωσις Θεσσαλονίκης» 1906-1908 (ἀπομνημονεύματα). Πρόλογος Σοφίας Σουλιώτη, εἰσαγωγή Διογένη Ξαναλάτου. 8ον σελ. ιδ', 102,

πίν. 7. 29) *Z. Γεωργίου Δικωνόμου Μακρῆ*, 'Ο Μακεδονικός 'Αγών (ἀπομνημονεύματα). 'Επιμελεία Βασιλείου Λαούρδα, πρόλογος Στίλπωνος Π. Κυριακίδου. 8ον σελ. ιδ' 152, εικ. 12. 30) *K. Α. Βαβούσκου*, 'Η συμβολή τοῦ 'Ελληνισμοῦ τῆς Πελαγονίας εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς νεωτέρας 'Ελλάδος. Πρόλογος Στίλπωνος Π. Κυριακίδου. 8ον σελ. 40, εικ. 8.

— Δ ι α λ ῆ ξ ε ι ς ἐγένοντο ἐν μὲν τῇ 'Ε τ α ι ρ ε ῖ α ὑπὸ τοῦ 'Αλ. Λέτσα κατὰ τὰ πολιτικά μνημόσυνα τοῦ Στεφάνου Νούκα καὶ τοῦ Παύλου Μελά, ὑπὸ τοῦ *I. Βαοδραβέλλη* περὶ τῆς ἐθνολογικῆς καταγωγῆς τῶν Τούρκων, ὑπὸ τοῦ *K. Καβαρνού* περὶ τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδοξίας εἰς τὴν 'Αμερικὴν, ὑπὸ τοῦ *T. Στοιάνροβιτς* περὶ ἐμπόρων καὶ πόλεων εἰς τὰ Βαλκάνια ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδριτοῦ *Κωτίτση* περὶ τοῦ ἀγνώστου 'Ελλήνος ζωγράφου τῆς 'Αναγεννήσεως Βασιλάκη. 'Εκτὸς δὲ τῆς 'Εταιρείας ἐν Φλωρίνῃ ὑπὸ τοῦ *I. Βαοδραβέλλη* ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ 'Ελληνες παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν Σέρβων κατὰ τοὺς ἀπελευθερωτικούς των ἀγῶνας» καὶ ἐν Πολυγύρῳ ὑπὸ τοῦ ἰδίου «Περὶ τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Χαλκιδικῆς κατὰ τὸ 1854». Πανηγυρικοὶ ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐορτῇ τῆς 25ης Μαρτίου ἐξεφωνήθησαν κατὰ μὲν τὸ 1958 ὑπὸ τοῦ *K. Βαβούσκου*, μὲ θέμα «'Η Μακεδονία εἰς τοὺς ἐθνικούς ἀπελευθερωτικούς ἀγῶνας», κατὰ δὲ τὸ 1959 ὑπὸ τοῦ 'Απ. Βακαλοπούλου μὲ θέμα «Τὰ βουνὰ καὶ τὰ δάση καταφύγια τῶν 'Ελλήνων ἐπὶ τουρκοκρατίας».

Τ ο ῦ 'Ι δ ρ ῶ μ α τ ο ς Μ ε λ ε τ ῶ ν Χ ε ρ σ ο ν ἡ σ ο υ τοῦ Αἴμου ἐγένοντο αἱ ἀκόλουθοι διαλέξεις, ἀφορῶσαι α) εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν, β) τὸ 'Αγιον 'Ορος καὶ γ) τὴν Θεσσαλονίκην κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα:

α) *Δ. Κανατσούλη*, 'Η Δυτικὴ Μακεδονία κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. *Φ. Πέτσα*, 'Αρχαιολογία τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας. *Α. Βακαλοπούλου*, Δυτικομακεδόνες ἀπόδημοι ἐπὶ Τουρκοκρατίας. *Χρ. Νάλτσα*, 'Ο Μακεδονικός ἀγὼν εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν. *Βασ. Λαούρδα*, Οἱ ἅγιοι τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας. *Δ. Δελιβάνη*, 'Η οἰκονομικὴ ἐξέλιξις τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας. *N. Πανατζοπούλου*, Τὰ κοινοτικά θέσμια τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας ἐπὶ Τουρκοκρατίας. β) *Γ. Θεοχαρίδου*, 'Ιστορία τοῦ 'Αγίου 'Ορους. *'Ανδρέου Σηγοπούλου*, 'Η βυζαντινὴ τέχνη εἰς τὸ 'Αγιον 'Ορος. *M. Χατζηδάκη*, 'Η μεταβυζαντινὴ τέχνη εἰς τὸ 'Αγιον 'Ορος. *Λίνου Πολίτη*, Τὰ χειρόγραφα τοῦ 'Αγίου 'Ορους. Μερικὰ χειρόγραφα λειτουργιῶν. *Στ. Πελεκανίδη*, Κειμήλια τοῦ 'Αγίου 'Ορους. *'Ηγουμενοῦ τῆς μονῆς Καρακάλλου*, Τὸ 'Αγιον 'Ορος. γ) *Gius. Schird*, 'Ο Βαρλαάμ καὶ ἡ φιλοσοφικὴ κίνησις εἰς τὴν Θεσσαλονίκην κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα. *'Ανδρέου Σηγοπούλου*, 'Η βυζαντινὴ τέχνη εἰς τὴν Θεσσαλονίκην κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα. *Παναγιώτου Χρήστου*, 'Ο Γρηγόριος Παλαμᾶς καὶ ἡ θεολογικὴ σκέψις εἰς τὴν Θεσσαλονίκην κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα. *Βασίλειου Λαούρδα*, 'Η κλασσικὴ παιδεία εἰς τὴν Θεσσαλονίκην κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα. *K. Τριανταφυλλοπούλου*, 'Η 'Εξάβιβλος τοῦ 'Αρμενοπούλου καὶ ἡ νομικὴ σκέψις εἰς τὴν Θεσσαλονίκην κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα. *Γεωργίου Θεοχαρίδου*, Τοπογραφία τῆς Θεσσαλονίκης κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα. *Τοῦ ἰδίου*, Πολιτικὴ ἱστορία τῆς Θεσσαλονίκης κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα.